

Interesų konfliktas ir artimi asmenys

Įstatymas valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens **privatų interesą prilygina** jam artimų asmenų turimiems interesams. Tad asmeniui interesų konflikto situacija kiltų ir tada, jei jis, eidamas savo tarnybines pareigas, turėtų spręsti ne tik jam pačiam, bet ir jo artimajam asmeniškai svarbų (rūpimą) klausimą.

Ką apima artimų asmenų sąvoka?

Privačių interesų deklaracijoje privalu nurodyti artimus ar kitus jam žinomus asmenis arba duomenis, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas.

Kaip valdyti ir šalinti interesų konfliktą?

Turėtų būti taikoma viena iš šių priemonių (*sąrašas pavyzdinis*):

- ♦ privataus intereso atsisakymas arba likvidavimas;
- ♦ nusišalinimas nuo klausimo sprendimo;
- ♦ priėjimo prie atitinkamos informacijos apribojimas;
- ♦ pavedimas atlikti funkcijas, nekeliančias interesų konflikto;
- ♦ tarnybinių pareigų ir atsakomybių pertvarkymas;
- ♦ visiškas atsisakymas atlikti pareigas, susijusias su privačiais interesais;
- ♦ atsistatydinimas (atleidimas) iš valstybinės tarnybos.

Nusišalinimas

Asmeniui **draudžiama dalyvauti** visose sprendimo **rengimo, svarstymo ir priėmimo** stadijose, nesvarbu kaip jos įvardijamos (*pasitarimas, neformali konsultacija, klausimo pristatymas*), arba kitaip **paveikti sprendimus**, kurie sukelia interesų konfliktą.

Nusišalinimo tvarka:

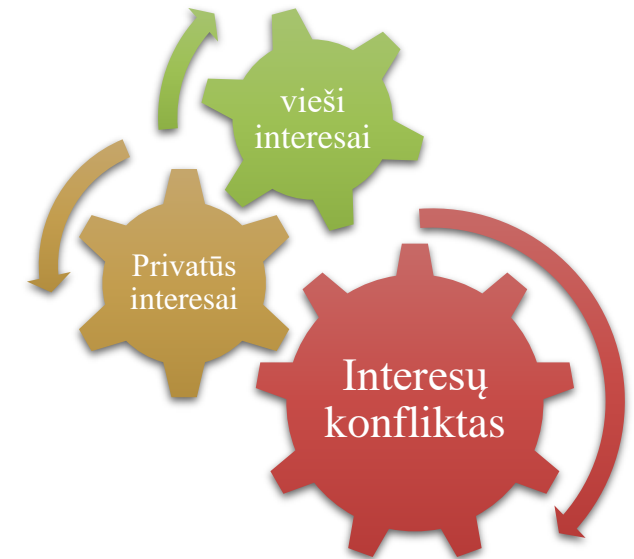
- ♦ Apie interesų konfliktą **INFORMUOTI** įstaigos vadovą ir kitus sprendimo rengimo, svarstymo, priėmimo ar kito klausimo sprendimo procedūroje dalyvaujantį asmenis;
- ♦ **NEDALYVAUTI** rengiant, svarstant ar priimant sprendimą (ar sprendžiant kitą klausimą), kuris sukelia interesų konfliktą (palikti patalpą, kurioje sprendžiamas interesų konfliktą keliantis klausimas).
- ♦ **DEKLARUOTI** interesų konfliktą keliančias aplinkybes privačių interesų deklaracijose.

→ Interesų konflikto grėsmę ne visada įmanoma pašalinti įvykdant vienkartinio nusišalinimo procedūrą. Jei interesų konfliktai kyla dažnai, jei jie yra nuolatinio pobūdžio, nusišalinimo procedūra gali būti apskritai neveiksminga.

→ Daugumą interesų konfliktų valdymo ir šalinimo priemonių vykdo ne pats interesų konfliktą patiriantis asmuo, bet jo vadovai (*tiesioginis ar institucijos*). Daugeliu atveju be vadovų dalyvavimo ir bendradarbiavimo su atitinkamo tarnybinio patarimo reikalingais pavaldiniais interesų konfliktų prevencija iš viso objektyviai negalėtų būti įgyvendinama.

→ Situacijos, sukeliančios interesų konfliktą, būna labai įvairios, retais atvejais – tapačios, pasitaiko tikrai komplikuoatų, sunkiai atpažįstamų atvejų kai reikalingi kvalifikuotų specialistų išaiškinimai.

→ Todėl, susidarius aukščiau nurodytomis interesų konflikto aplinkybėmis, visas Jums kylančias abejones atvirai išdėstykite **institucijos vadovui** ar **jo įgaliotam asmeniui, savo tiesioginiam vadovui, tarnybinės etikos specialistui** arba tiesiogiai **VTEK** ir paprašykite pateikti rašytines rekomendacijas, kaip turėtumėte tinkamai pasielgti.

Atmintinė

Bausmių vykdymo ir probacijos sistemų darbuotojams

Kalėjimų departamento

prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos

Imuniteto skyrius

L. Sapiegos g. 1, LT-10312, Vilnius

Pasitikėjimo telefonas (8 5) 2719022

El. paštas pasitikejimas@kaldep.lt

Informacija parengta pagal:

- ♦ Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą;
- ♦ Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisykles;
- ♦ Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos informaciją.

Visuomenės viešųjų interesų ir valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų privačių interesų suderinimas padeda:

- užtikrinti, kad priimant sprendimus pirmenybė būtų teikiama viešiesiems interesams;
- įtvirtinti priimamų sprendimų nešališkumą;
- užkirsti kelią atsirasti bei plisti korupcijai valstybinėje tarnyboje.

Kas turi pateikti privačių interesų deklaraciją?

- ♦ Asmuo, dirbantis valstybinėje tarnyboje;
- ♦ Asmuo, pretenduojantis į pareigas valstybinėje tarnyboje;
- ♦ Kiti asmenys, nurodyti LR viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 4 str. 1 d.

Kada privalu pateikti Deklaraciją?

- ♦ Asmeniui, pretenduojančiam dirbti valstybinėje tarnyboje, deklaraciją *pateikti* reikia **iki** jų išrinkimo, priėmimo ar paskyrimo į pareigas dienos;
- ♦ Asmeniui įsidarbinus į valstybinę tarnybą, deklaraciją *pateikti* reikia **per 30 kalendorinių dienų** nuo asmens išrinkimo, priėmimo ar paskyrimo į pareigas dienos;
- ♦ Jeigu atsirado naujų duomenų ar pasikeitė pateiktoje deklaracijoje nurodyti duomenys, deklaraciją *patikslinti/papildyti* privalu **per 30 kalendorinių dienų** nuo duomenų pasikeitimo ar naujų duomenų atsiradimo dienos;
- ♦ Jeigu paaiškėjo naujos aplinkybės, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, deklaraciją *papildyti* privalu **nedelsiant**, bet ne vėliau kaip **per 7 kalendorines dienas** nuo šių aplinkybių paaiškėjimo.
- ♦ Tėvystės/ motinystės atostogų metu privačių interesų *deklaruoti nereikia*. Asmuo deklaraciją privalo pateikti iš karto grįžęs po atostogų.

Deklaravimas yra aktualus tęstinis (ne metinis, nesusijęs su turto deklaravimu)

→ Tikslinti (papildyti) deklaraciją reikia anksčiau teiktos deklaracijos pagrindu. Visais atvejais yra atnaujinama vėliausiai pateikta deklaracija.

→ Pateikiama papildyta (patikslina) deklaracija privalo turėti titulinį lapą (*forma ID001*) kartu su visais reikalingais (aktualiais) priedais, t. y. su naujais ir (ar) iš ankstesnės formos išlikusiais aktualiais deklaruotinais duomenimis.

Kur deklaruoti?

Privačių interesų deklaracijos yra pildomos ir teikiamos per Valstybinės mokesčių inspekcijos Elektroninio deklaravimo sistemą (EDS). Deklaracija gali būti pildoma šiais būdais:

- ♦ tiesiogiai EDS svetainėje (portale);
- ♦ neprisijungus prie EDS svetainės, – šiuo atveju pildoma į kompiuterį iš EDS atsisiųsta Deklaracijos forma.

Ką privalu nurodyti Deklaracijoje?

Deklaruojantis asmuo deklaracijoje privalo nurodyti šiuos **savo ir sutuoktinio, sugyventinio, partnerio** duomenis:

Titulinis deklaracijos lapas – bendrieji duomenys: vardas, pavardė, asmens kodas, darbovietė
ID001

Ryšiai su juridiniais asmenimis – kitos darbovietės; narystė, pareigos įmonėse, įstaigose, asociacijose ar fonduose, dalyvavimas juridiniuose asmenyse
ID001J

Sandoriai – per paskutinius 12 kalend. mėn. sudaryti ir kiti galiojantys sandoriai (jei vertė ≥ 3000 eurų); per paskutinius 12 kalend. mėn. gautos dovanos, (jei vertė ≥ 150 eurų).
ID001S

Ryšiai su fiziniais asmenimis – duomenys apie asmens ir (ar) jo sutuoktinio ryšius su fiziniais asmenimis, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas.
ID001F

Individuali veikla – duomenys apie asmens ir (ar) jo sutuoktinio, vykdomą individualiąją veiklą (verslo liudijimai, individualiosios veiklos pažymėjimai).
ID001I

Kiti duomenys, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas – kiti duomenys, aplinkybės, kurių nurodyti kituose deklaracijos prieduose dėl šių priedų formos ypatumų nebuvo galima.
ID001A

Duomenys apie asmeniui einant pareigas atsiradusius ryšius, galinčius sukelti abejonių dėl jo veiklos nešališkumo ar galimo interesų konflikto einant tarnybines pareigas.
ID001P

Svarbu atminti!

- Visuose deklaracijos prieduose būtina nurodyti ne tik paties asmens, bet ir jo sutuoktinio (sugyventinio, partnerio) duomenis;
- Asmuo gali nurodyti šių duomenų, jeigu jo sutuoktinis (sugyventinis, partneris) gyvena skyriumi; neturi bendro namų ūkio.

Interesų konfliktas. Kas tai yra?

Interesų konfliktas yra situacija, kai valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo, atlikdamas pareigas (ar pavedimą), privalo priimti (ar dalyvauti priimant) *sprendimą*, kuris yra susijęs ir su jo *privačiu interesu*. Sąvoka „sprendimas“ apima bet kokią valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens veiksmą.

Jeigu valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo patenka į interesų konflikto situaciją ir nenusišalina, t. y. priima ar dalyvauja priimant sprendimą, susijusį ir su jo privačiu interesu, jis pažeidžia prievolę vengti interesų konflikto ir pareigą nusišalinti.

Įpareigojimas valstybinėje tarnyboje dirbantiems asmenims vengti interesų konfliktų yra **formalus**, todėl ir šio imperatyvo pažeidimas **nėra nustatinėjamas remiantis padariniais**, – būta/ siekta atitinkamais veiksmais gauti konkrečios asmeninės naudos ar ne.

Visiškai nesvarbu, ar asmuo, veikdamas interesų konflikto situacijoje, tinkamai sprendė su privačiu interesu susijusią situaciją – ar laikėsi visų teisės aktais nustatytų procedūrų, ar jų nepaisė, ar iš to gavo kokios nors naudos, ar jos negavo.

Interesų konfliktas. Kaip jį atpažinti?

Tikėtina, kad patekote į interesų konflikto situaciją, jei vykdydamas savo pareigas privalote spręsti klausimus, susijusius su:

- ♦ Jūsų šeimos (giminės) ar nuosavu verslu;
- ♦ Jūsų profesine veikla: darbu kitose įmonėse, įstaigose, organizacijose, individualiu užimtumu ir pan.;
- ♦ Jūsų naryste, ryšiais ir pareigomis įmonėse, įstaigose ir organizacijose ar fonduose;
- ♦ Jūsų finansiniais ar moraliniais įsipareigojimais (skola) kitiems asmenims, kitais civiliniais santykiais;
- ♦ iš kitų asmenų gautomis (jiems suteiktomis) dovanomis ir paslaugomis;
- ♦ Jūsų priešišku (ginču ar konkurencija) kitų asmenų ar grupių atžvilgiu;
- ♦ Jūsų artimų (Jums svarbių) asmenų darbu toje pačioje institucijoje.